БАҚЫЛАУ- ӨЛШЕУ ҚҰРАЛДАРЫ
Бағдарламаның аралық бақылауға арналған сұрақтары

ББББ атауы және шифры: 6В10115- «Медицина»

Пәннің коды: GE 3216

Пәннің атауы: «Гигиена және эпидемиология»

Оқу сағаттарының саны /кредиттер: 150сағат/5кредит

Оқу курсы мен семестрі**:** 3-курс, 5 – семестр

Құрастырған: аға оқытушы _____ Жаксыбаева Ж Б

Кафедра меңгерушісі: доцент м.а. _____ Утепов П.Д

Хаттама № 12 26 06 2025ж.

Шымкент, 2025 жыл

Бағдарламаның «Жалпы гигиена» пәні бойынша 1- аралық бақылауға арналған сұрақтары

1. Гигиена ғылым және ғылыми-практикалық қызмет ретінде.
2. Гигиена: мақсаты, міндеттері, әдістемесі, зерттеу әдістері.
3. Гигиенаның негізгі заңдары.
4. Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы.
5. Жеке Денсаулық: анықтамасы, бағалау критерийлері.
6. Қоршаған орта және оның гигиеналық маңызы.
7. Тәуекел факторларының көп факторлы әсерінен кешенді гигиеналық нормалау.
8. Гигиеналық нормалау принциптері.
9. ШРЕК, ШРЕД, БҚӘД– ұғымдарының анықтамасы.
10. Қоршаған орта факторларының адам денсаулығына қолайсыз әсер ету қаупін бағалаудың халықаралық әдістемесі.
11. Канцерогендер, мутагендер, эмбриотоксикалық әсер ететін заттар.
12. Өмір салты және салауатты өмір салты: ұғымдардың арақатынасы.
13. Негізгі жұқпалы емес аурулардың алдын алу.
14. Дене белсенділігі денсаулықты сақтаудың және негізгі жұқпалы емес аурулардың алдын алудың маңызды факторы ретінде.
15. Атмосфера: құрылымы, сипаттамасы.
16. Атмосфераның адам ағзасына әсері
17. Атмосфералық ауаның физикалық қасиеттері.
18. Атмосфералық ауаның химиялық құрамы, оның гигиеналық сипаттамасы.
19. Тұрғын және қоғамдық үй-жайлардың ауа тазалығының санитарлық-гигиеналық маңызы.
20. Атмосфералық ауаның ластануының денсаулық жағдайына әсері.
21. Климат және ауа-райы: ұғымдардың анықтамалары, ерекшеліктері.
22. Климат түзуші факторлар туралы түсінік.
23. Климаттың жіктелуі, олардың гигиеналық маңызы.
24. Ауа-райының түрлері, олардың гигиеналық маңызы.
25. Метеорологиялық тәуелділік. Маусымдық және метеотропты аурулар. Алдын алу.
26. Микроклимат.
27. Микроклимат параметрлерінің гигиеналық сипаттамасы.
29. Метеофакторлардың адам ағзасына кешенді әсерін гигиеналық бағалау. Кататермометрия, тиімді және алынған температура.
30. Жарық климаты туралы түсінік. Күн спектрінің көрінетін бөлігінің гигиеналық сипаттамасы.
31. Күн радиациясы және оның гигиеналық маңызы. Ультракүлгін жеткіліксіздігімен байланысты аурулардың алдын алу.
32. Табиғи және жасанды жарықтандыру. Гигиеналық сипаттамасы.
33. Тұрғындық, қоғамдық және өндірістік ғимараттардың жасанды жарықтандырылуына қойылатын гигиеналық талаптар. Санитариялық нормативтер.

34. Желдетудің мәні, оның гигиеналық маңызы. Желдетудің әртүрлі әдістерін бағалау. Оның негізгі түрлері. Ауаны баптау.
35. Табиғи және жасанды желдету: түрлері және олардың гигиеналық сипаттамалары.
36. Жабық үй-жайлардың ауасының тазалығы: көрсеткіш, бағалау әдістері.
37. Желдетудің тиімділігін сипаттайтын көрсеткіштер: желдету көлемі, ауа алмасу жиілігі, ауа кубы – оларды есептеу және бағалау принциптері.

38. Ауа қозғалысы. Ашық жерлерде, тұрғын үйлерде және медициналық мекемелердегі ауа қозғалысының гигиеналық маңызы, санитариялық нормалары.
39. Атмосфералық ауаны қорғауға арналған халықаралық экологиялық бағдарламалардың. (Париж келісімі, Киото хаттамасы) рөлі.
40. Ауаның ылғалдылығы, оның көрсеткіштері. Қанығу физиологиялық жетіспеушілігінің және шық нүктесінің гигиеналық маңызы. Ауаның ылғалдылығының гигиеналық нормативтері.
41. Атмосфераға өндірістік және тұрмыстық шығарындылар. Олардың атмосфераның мөлдірлігіне, өсімдіктерге, тұрмыстық санитариялық жағдайларға және халықтың аурушаңдығына әсері.
42. Тұрғын және қоғамдық ғимараттардағы метеорологиялық жағдайлардың нормалары. Тұрғын және қоғамдық үй-жайларды жылыту жүйелерін, аспаптарын және жабдықтарын гигиеналық тұрғыдан бағалау.
43. Елді мекендерді салу үшін орынды таңдауға қойылатын гигиеналық талаптар, елді мекен аумақтарын аймақтарға бөлудің гигиеналық негіздемесі. Жасыл желектердің гигиеналық маңызы.
44. Ауыз судың сапасын гигиеналық бағалау
45. Ауыз судың физиологиялық және гигиеналық маңызы.
46. Судың эпидемиялық маңызы. Аурулардың таралуындағы су факторының рөлі.
47. Жергілікті сумен жабдықтау. Жергілікті сумен жабдықтау көздеріне қойылатын санитарлық-гигиеналық талаптар.
48. Судағы микроэлементтер мен улы заттар, олардың гигиеналық маңызы, нормалау принциптері.
49. Су сапасының санитариялық-химиялық және санитариялық-бактериологиялық көрсеткіштері. Олардың гигиеналық маңызы.
50. Су объектілерінің ластану көздері. Судың нәжіспен ластануының және судың эпидемиологиялық қауіптілігінің тікелей және жанама көрсеткіштері. Судың өзін-өзі тазарту үрдістері.
51. Суды хлорлау әдістері. Хлорлаудың сапасына санитариялық бақылау.
52.Су көздерін санитариялық қорғау, заңнама, санитариялық қорғау аймақтары.
53. Шаруашылық-тұрмыстық және өндірістік қызметтің табиғи сулардың қасиеттеріне әсері.
54. Сумен жабдықтау көздерінің түрлері. Шаруашылық-ауыз сумен жабдықтау көзін таңдаудың негізгі қағидаттары.
55. Шаруашылық-ауыз сумен жабдықтау көзі ретінде пайдаланылатын су айдынының санитарлық қорғау аймақтары.

56. Сумен жабдықтау көздерін санитариялық-гигиеналық тексеру әдістемесі.
57. Орталықтандырылған сумен жабдықтау кезінде ауыз судың сапасына қойылатын гигиеналық талаптар.
58. Ауыз судың эпидемиялық сапасының нормативтері.
59. Химиялық құрамы бойынша ауыз су қауіпсіздігінің нормативтері.
60. Ауыз судың органолептикалық қасиеттерін анықтайтын көрсеткіштердің сипаттамасы.
61. Оны өңдеу процесінде суға түсетін және түзілетін заттардың сипаттамасы.
62. Орталықтандырылмаған (жергілікті) сумен жабдықтау кезіндегі ауыз су сапасына қойылатын гигиеналық талаптар.
63. Судың сапасын жақсарту әдістері: олардың түрлері, артықшылықтары мен кемшіліктері.
64. Топырақтың гигиеналық бағасы.
65. "Топырақ" ұғымы, топырақ түзуші факторлар.
66. Топырақтың механикалық құрамы, физикалық қасиеттері, су-ауа режимі, олардың гигиеналық сипаттамалары.
67. Топырақтың химиялық құрамы, адам ағзасына әсері.
68. Топырақ қоршаған ортадағы ксенобиотикалық циклдің негізгі буыны ретінде.
69. Ксенобиотиктердің түрлері және олардың гигиеналық сипаттамалары.
70. Топырақ резервуар және жұқпалы және паразиттік аурулардың таралу факторы ретінде.
71. Тұрмыстық және өнеркәсіптік қалдықтарды тазарту және зарарсыздандыру жүйелерін ұйымдастырудағы топырақ қасиеттерінің құрамы мен гигиеналық маңызы. Топырақтың өздігінен тазаруы.
72. Топырақты өздігінен тазартудың санитарлық-гигиеналық критерийлері.
73. Топырақтың шаруашылық-нәжіс қалдықтарымен және өнеркәсіптік қалдықтармен ластану сипаттамасы. Топырақтың органикалық заттардан өзін-өзі тазарту процестері. Топырақ тазалығының көрсеткіштері (химиялық, бактериологиялық, гельминтологиялық, энтомологиялық, жалпы санитарлық).
74.Ішуге жарамды судың және топырақтың сапасына байланысты эндемиялық және эпидемиялық аурулардың алдын алу.
75.Топырақтың эпидемиологиялық маңызы және минералдық құрамы, адамның денсаулығына әсері.
76.Су және топырақ ресурстарының ластану мәселелері.
77. Медициналық ұйымдардағы су ортасы мен топырақтың биологиялық ластануының эпидемиологиялық маңызы.
78. Судың және топырақтың химиялық, биологиялық, физикалық, механикалық, радиоактивтік ластануы және олардың сипаттамалары.
79. Медициналық ұйымдардағы су ортасы мен топырақтың биологиялық ластануының эпидемиологиялық маңызы.
80. Ауыз судағы нитраттар мен нитриттер: денсаулыққа қауіп және метгемоглобинемия..
81.Судың ауыр металдармен (қорғасын, сынап, кадмий) ластануына медициналық тұрғыдан баға беру.

82.Топырақтағы пестицидтер: токсикологиялық сипаттамасы, жіктелуі, химиялық топтары.
83.Пестицидтердің топыраққа түсу жолдары және олардың түрлену (трансформация) процестері.
84. Пестицидтердің топырақ микробиотасына әсері.
85. Пестицидтердің адамға әсер ету жолдары: жанасу (байланыс), тағам арқылы, ауа арқылы.
86. Пестицидтерге токсикологиялық сипаттама: жедел және созылмалы әсерлер (гепатоуыттылық, канцерогендік, нейроуыттылық және т.б.).
87.Қауіп топтары: ауыл шаруашылығындағы жұмысшылар, балалар, жүкті әйелдер және басқалар.
88. Әсер ету қаупін төмендету шаралары және ұтымды қолдану қағидаттары.
89. Белгілі бір ластағыштары бар суды ұзақ уақыт пайдалану салдарынан пайда болатын созылмалы аурулар (мысалы, нитраттармен байланысты онкопатология, фтороз, ауыр металдармен улану).
90. Ластаушы заттардың адам ағзасына әсер ету механизмдері.

«Бағдарламаның «Жалпы гигиена» пәні бойынша 2- аралық бақылауға арналған сұрақтары

1. Тамақтану гигиенасы.
2. Тамақтану гигиенасын анықтау және мазмұны. Нутрициологияның дамуы.
3. Тамақтанудың денсаулық жағдайына әсері.
4. Тамақтанудың профилактикалық және емдік рөлі.
5. Тамақтанудың сандық және сапалық жақтары.
6. Теңдестірілген және ұтымды тамақтану туралы түсінік.
7. Диеталық тамақтануды ұйымдастырудың гигиеналық негіздері.
8. Емдік-профилактикалық тамақтануды ұйымдастырудың гигиеналық негіздері.
9. Тамақтану режимінің физиологиялық және гигиеналық маңызы.
10. Еңбек қызметінің сипатына, жынысына, жасына және халық өмірінің басқа да ерекшеліктеріне байланысты тағамдық заттар мен энергияға физиологиялық қажеттілік нормалары.
11. Ақуыздардың, майлардың және көмірсулардың биологиялық және тағамдық құндылығы.
12. Витаминдердің тамақтанудағы маңызы. Өнімдер витаминдердің көзі болып табылады.
13. Гипо - және дәрумендердің жетіспеушілігі, даму себептері. Витамин жетіспеушілігінің клиникалық белгілері.
14. Қоректік заттардағы минералдардың маңызы.
15. Микроэлементтердің түсуінің бұзылуына байланысты аурулар.
16. Тамақ өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігінің мемлекеттік мониторингі.
17. Радиациялық әсер ету деңгейі жоғары аумақтарда тұратын халықты ұтымды тамақтандыруды ұйымдастыру.

18. Рационалды тамақтануды ұйымдастырудағы талшық пен диеталық талшықтардың рөлі. Өркениет ауруларының таралуындағы және онкологиялық аурулардың алдын алудағы тамақтанудың рөлі.
19. Ақыл-ой жұмысшыларының ұтымды тамақтануының ерекшеліктері.
20. Жануарлардан алынатын тағамдық майлар, олардың тағамдық және биологиялық құндылығы, оларға халықтың әртүрлі жас топтарының қажеттілігі.
21. Өсімдік майлары, олардың тағамдық және биологиялық құндылығы, оларға халықтың әртүрлі жас топтарының қажеттілігі.
22. Тағамдық статус денсаулық көрсеткіші ретінде. Тамақтанудың жеткіліктілік көрсеткіштері.
23. Алиментарлық аурулар: ұғымның анықтамасы, себептері, жіктелуі.
24. Тамақпен берілетін аурулар (тамақтан улану, инфекциялар және инвазиялар).
25. Тағамдық микробтармен улану: токсикоинфекция және олардың алдын алу.
26. Тағамдық микробтармен улану: мас болу және олардың алдын алу.
27. Тағамдық микробтармен улану: микотоксикоздар және олардың алдын-алу.
28. Микробтық емес табиғаттағы тамақтан улану. Тамаққа түсетін ксенобиотиктермен улану, уланудың алдын алу.
29. Ситуациялық жоспарға, аурухана учаскесіне және ЕПҰ учаскесін салу жүйесіне қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар
30. ЕПҰ бас жоспарына қойылатын санитариялық-гигиеналық талаптар, аумақты аймақтарға бөлу, салу, көгалдандыру, абаттандыру.
31. ЕПҰ ғимараттарына, құрылыстарына және жекелеген үй-жайларына қойылатын жалпы гигиеналық талаптар.
32. Палаталық бөлімшеге, палаталық секцияға, палатаға қойылатын гигиеналық талаптар. ЕПҰ-ң ішкі безендендірілуіне қойылатын гигиеналық талаптар.
33. Еңбек гигиенасы, негізгі ұғымдарды анықтау: зиянды және қауіпті өндірістік факторлар, гигиеналық критерийлер және еңбек жағдайларының нормативтері.
34. Еңбек түрлерінің жіктелуі.
35. Негізгі зиянды өндірістік факторлар.
36. Денсаулық сақтаудағы зиянды өндірістік факторлар.
37. Профилактиканың негізгі бағыттары.
38. Ақыл-ой және дене еңбегінің физиологиясы мен психологиясының негіздері.
39. Еңбекке жарамдылық және жұмыс қабілеттілігі.
40. Шаршау және шамадан тыс шаршау. Шаршаудың алдын алу.
41. Динамикалық өндірістік стереотиптің қалыптасуы.
42. Физикалық еңбектің ауырлығын гигиеналық бағалау.
43. Ақыл-ой еңбегінің түрлері және оның кернеулік дәрежесі.
44. Ғылыми-техникалық прогресс және оның еңбектің сипаты мен жағдайына әсері. ✓
45. Еңбек психологиясы. Өндіріс жағдайындағы Стресс.
46. Эмоционалды күю синдромы.
47. Кәсіптік тәуекел, кәсіптік ауру, кәсіптік және өндірістік-шартты сырқаттанушылық туралы түсінік.

48. Өндірістегі микроклиматтық жағдайлар. Жылыту, салқындату, монотонды және динамикалық микроклимат. Микроклимат параметрлері.
49. Діріл - акустикалық факторлардың (шу, діріл, инфрақызыл және ультрадыбыстық) әсері кезіндегі еңбек жағдайларын гигиеналық бағалау.
50. Кәсіби аурулар мен виброакустикалық әсерлердің алдын алу.
51. Фиброгендік әсер ететін аэрозольдерге (шаңға) ұшыраған кездегі еңбек жағдайларын гигиеналық бағалау (АӨФӘ).
52. Өндірістік шаңнан туындаған кәсіби аурулар. Пневмокониоздар. Алдын алу.
53. Химиялық және бактериологиялық факторға ұшыраған кезде еңбек жағдайларын гигиеналық бағалау. Өнеркәсіптік токсикология негіздері.
54. Органикалық еріткіштердің (бензол, бензин) және антибиотиктердің токсикологиясы.
55. Өнеркәсіптік улармен жедел және созылмалы улану: көміртегі тотығы, күкірт газы, күкіртсутек, күкіртсутек, азот оксиді, формальдегид.
56. 129. Өнеркәсіптік улар: қорғасын, тетраэтил қорғасын, жалпы және селективті әсері:
57. Өнеркәсіптік улар, жалпы және селективті әсері: сынап, мырыш және фосфор қосылыстары.
58. Пестицидтермен және минералды тыңайтқыштармен жұмыс істеу кезіндегі еңбек гигиенасы. Пестицидтермен жұмыс кезінде уланудың алдын алу шаралары.
59. Өнеркәсіптік кәсіпорындардағы технологиялық және санитариялық-техникалық сауықтыру шаралары. Өндірістік жарақат және еңбекті қорғау.
60. Жедел және созылмалы кәсіптік аурулар.
61. Өнеркәсіптік кәсіпорындардағы ұжымдық және жеке қорғаныс құралдары.
62. Профилактикалық медициналық тексерулер және олардың кәсіптік аурулардың алдын алудағы рөлі.
63. Балалар мен жасөспірімдердің гигиенасы: түсінігі, мақсаты, міндеттерді анықтау.
64. Өсіп келе жатқан ағзаның анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері.
65. Балалар мен жасөспірімдердің өсуі мен дамуының негізгі заңдылықтары.
66. Балалар мен жасөспірімдердің жас кезеңдері және олардың сипаттамалары.
67. Биологиялық және төлқұжат жасы.
68. Балалар мен жасөспірімдердің физикалық дамуы мен денсаулық жағдайын динамикалық бақылаудың мақсаттары мен міндеттері.
69. Балалардың денсаулық топтары.
70. Балалар мен жасөспірімдердің созылмалы ауруларының құрылымы.
71. Балалар мен жасөспірімдердің физикалық дамуын бағалау әдістері.
72. Балалар мен жасөспірімдер мекемелеріндегі балалардың денсаулығын бағалау көрсеткіштері.
73. Балалардың денсаулығын қалыптастыруға әсер ететін факторлар.
74. Мектеп жасындағы жетілу, бағалау критерийлері.
75. Ауруханаңың құрылыс жүйелері.

76. Аурухана құрылысы жүйелері, олардың гигиеналық бағасы. Аурухана учаскесінің орналасқан жеріне және абаттандырылуына, оның орналасуы мен құрылысына қойылатын гигиеналық талаптар.
77. Ауруханалардың ішкі орналасуына қойылатын гигиеналық талаптар. Негізгі және қосалқы бөлмелерді орналастыру ережесі мен құрылысы.
78. Медициналық көмекпен байланысты туындайтын инфекциялардың алдын алу.
79. Қабылдау бөлімінің және ауруханалық бөлімшелерінің құрамы, ішкі жоспарлануы және өзара орналасуына қойылатын гигиеналық талаптар.
80. Әртүрлі бейіндегі ауруханалар бөлімшелеріндегі микроклимат және ауа алмасу, санитарлық нормативтер.
81. Әртүрлі бейіндегі ауруханалық бөлімшелердің үй-жайларын жылыту мен желдетуге қойылатын гигиеналық талаптар.
82. Әртүрлі бейіндегі ауруханалық бөлімшелердің табиғи және жасанды жарықтандырылуына қойылатын гигиеналық талаптар.
83. Тұрғын және аурухана бөлмелерінің ауданына, көлеміне және ауа алмасуына қойылатын санитариялық нормалар, осы нормалардың негіздемесі. Терезе ашып желдету режимі.
84. Өндірістік микроклимат. Оның ағзаның физиологиялық қызметтеріне әсері. Қолайсыз метеожағдайлардың, соның ішінде жылу сәулеленудің әсерінен туындайтын аурулар. Өндірістік бөлмелердің микроклиматын жақсарту жөніндегі негізгі шаралар.
85. Өндірістік діріл, көздері. Ағзаға әсері. Діріл ауруларының алдын алу. Нормалау қағидаттары.
86. Өндірістік шу, оның көздері, ағзаға әсері, нормалау қағидаттары.
87. Шу көрсеткіштері: жиілік, қысым, спектр сипаты, уақытша сипаттамасы; шуды азайту шаралары, соның ішінде жеке қорғану құралдары.
88. Атмосфералық қысымның жоғары және төмен жағдайында жұмыс істеумен байланысты кәсіби аурулар. Олардың алдын алу шаралары.
89. Ауыр металдардың (қорғасын, сынап және олардың қосылыстары) тұздарымен кәсіби уланулар. Олардың алдын алу шаралары.
90. Өнеркәсіптік шаң. Оның көздері. Шаңның жекелеген физика-химиялық қасиеттерінің гигиеналық маңызы. Силикоздан басқа кәсіби шаң аурулары. Өндірістік шаңмен күресу және одан қорғану шаралары.

«Медициналық ұйымдардағы эпидемиология және инфекциялық бақылау»
пәні бойынша 1-2 аралық бақылау сұрақтары.

1. Негізгі эпидемиологиялық ұғымдар: эпидемиялық процесс және оның сапалық және сандық негіздегі көріністері; инфекция көзі; қабылдағыштық (сезімталдық).
2. Негізгі эпидемиологиялық ұғымдар: берілу механизмі; негізгі берілу механизмдерінің сипаттамасы; жұқтыру механизмі; эпидемиялық ошақ және ондағы қоздырғыштардың берілуі.

3. Эпидемияға қарсы іс-шаралар: олардың топтастырылуы мен бағыттылығы; негізгі бағыттарды таңдаудың критерийлері; эпидемияға қарсы іс-шаралардың сапасы.
4. Дезинфекция: ұйымдастырылуы; түрлері; әдістері; жұқпалы аурулардың алдын алу мен олармен күрестегі маңызы.
5. Химиялық дезинфекциялық құралдар: дезинфекциялаушы заттардың негізгі топтары; олардың сипаттамасы; қолдану тәсілдері; дезинфекциялық аппаратура; дезинфекция сапасын бақылау.
6. Камералық дезинфекция: камера түрлері; қолдану саласы; жұмыс режимі; камералық дезинфекция сапасын бақылау.
7. Стерилизация: түрлері, әдістері, кезеңдері, ұйымдастырылуы; санитарлық-эпидемиологиялық қызметтің рөлі.
8. Медициналық дезинсекция: дезинсекциялық іс-шаралардың мазмұны мен ұйымдастырылуы (құралдар, әдістер, инсектицидтерді қолдану түрлері, дезинсекция түрлері, ұйымдастыру); репелленттерді қолдану.
9. Медициналық дератизация: дератизациялық іс-шаралардың мазмұны мен ұйымдастырылуы (құралдар, әдістер, ратицидтерді қолдану түрлері, дератизация түрлері, ұйымдастыру).
10. Амбулаториялық-емханалық және емдеу-профилактикалық ұйымдардағы эпидемияға қарсы жұмыс.
11. Эпидемиология пәні, оның міндеттері мен әдістері.
12. Эпидемиялық үрдіс және оның негізгі буындары туралы түсінік: инфекция көзі – берілу механизмі – қабылдағыш (сезімтал) ағза.
13. Эпидемиялық үрдістің биологиялық факторы.
14. Жұқпалы аурулардың шығу тегі мен эволюциясы. Теория.
15. Эпидемиялық үрдістің өзін-өзі реттеу заңы (механизмі).
16. Әлеуметтік фактор және оның эпидемиялық процеске әсері.
17. Эпидемиялық үрдістің табиғи факторлары. Академик Б.Н. Павловскийдің трансмиссивті аурулардың табиғи ошақтылығы туралы ілімі.
18. Л.В. Громашевскийдің эпидемиялық үрдіс туралы ілімі.
19. Табиғи және антропогендік төтенше жағдайлар және олардың эпидемиялық үрдіске әсері. Биотерроризм.
20. Инфекция көзі туралы ұғым. Антропонозды, зоонозды және сапронозды инфекциялардың көздері.
21. Инфекциялық үрдістің көрініс формалары.
22. Жұқпалы ауру қоздырғыштарының берілу механизмі және оның негізгі типтері.
23. Патогенді микроорганизмдердің берілу механизмдері — жұқпалы аурулардың эпидемиологиялық жіктелуінің негізі.
24. Ағзаның жұқпалы ауруларды қабылдағыштығы (сезімталдығы) туралы ұғым.
25. Резистенттіліктің (төзімділіктің) түрлері.
26. Иммунитет туралы ұғым, оның түрлері мен қалыптасу жолдары. Эпидемиялық үрдістің дамуы мен таралуындағы ұжымдық иммунитеттің маңызы.
27. Эпидемиялық үрдістің көріністері: спорадиялық (жекелеген) аурушаңдық.
28. Эпидемия, пандемия, эндемия, экзотикалық жағдайлар.

29. Эпидемиологиялық диагностика.
30. Эпидемиологиялық зерттеу және оның жұқпалы аурулармен күрестегі маңызы.
31. Эпидемиологиялық талдау: анықтамасы, мазмұны және жедел (оперативтік) және ретроспективтік эпидемиологиялық талдаудың түпкі мақсаттары.
32. Жұқпалы аурудың эпидемиологиялық ошағы. Оны зерттеудің мақсаттары.
33. Жұқпалы аурулармен күрес принциптері. Эпидемияға қарсы іс-шаралардың үш негізгі тобы және олардың салыстырмалы сипаттамасы.
34. Жұқпалы ауруларға қарсы кабинеттердің жұмысының мазмұны.
35. Жұқпалы аурулар ауруханасының жұмыс тәртібі мен ұйымдастырылуы.
36. Жұқпалы аурулардың иммундық профилактикасы: ағзаның иммундық жауабы (бастапқы және қайталама), вакцинация бастаудың ұтымды мерзімдерін негіздеу.
37. Жұқпалы аурулардың иммундық профилактикасы: егу күнтізбесі, егу кабинетінің жұмысы, иммундау қауіпсіздігі.
38. Профилактикалық егуге көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер.
39. Профилактикалық егулерге болатын жанама реакциялар туралы ұғым: олардың түрлері, анықтау, тіркеу және зерттеу тәртібі.
40. Иммунобиологиялық дәрілік заттардың жалпы сипаттамасы: вакциналар, анатоксиндер, сарысулар, иммуноглобулиндер.
41. В вирусты гепатитінің иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу күнтізбесі; қарсы көрсетілімдер.
42. Туберкулездің иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу күнтізбесі; қарсы көрсетілімдер. Туберкулездің иммунодиагностикасы.
43. Полиомиелиттің иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу күнтізбесі; қарсы көрсетілімдер.
44. Қызылша, эпидемиялық паротит және қызамықтың иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу күнтізбесі; қарсы көрсетілімдер.
45. АКДС-вакцинасын енгізуге қарсы көрсетілімдері жоқ тұлғаларда дифтерия мен көкжөтелдің иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу күнтізбесі; қарсы көрсетілімдер.
46. Дифтерия мен сіреспеге қарсы АДС-, АДС-М- және АД-М-анатоксиндермен иммундық профилактика: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу күнтізбесі; қарсы көрсетілімдер.
47. Сіреспеге қарсы шұғыл (жедел) профилактика: көрсетілімдер, қолданылатын препараттардың сипаттамасы, препараттарды таңдау тәртібі және оларды қолдану схемалары.
48. Құтыруға қарсы шұғыл профилактика: препараттардың сипаттамасы; антирабикалық егулерге көрсетілімдер; құтыруға қарсы көмекті ұйымдастыру.
49. Тұмаудың иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу схемасы; қарсы көрсетілімдер.

50. Haemophilus influenzae типі b қоздырғышынан туындайтын инфекцияның иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу схемасы; қарсы көрсетілімдер.
51. Пневмококкты инфекцияның иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу схемасы; қарсы көрсетілімдер.
52. А вирусты гепатиттің иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу схемасы; қарсы көрсетілімдер.
53. Ротавирустық инфекцияның иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу схемасы; қарсы көрсетілімдер; иммундаудан кейінгі жағымсыз көріністер.
54. Жел шешек (ветряная оспа) инфекциясының иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу схемасы; қарсы көрсетілімдер.
55. Бруцеллездің иммундық профилактикасы: вакциналардың сипаттамасы; көрсетілімдер; дозалары мен енгізу тәсілдері; егу схемасы; қарсы көрсетілімдер.
56. Жұқпалы аурулардың жіктелуі:

- қоздырғышына қарай;
- ауру көзіне қарай;
- берілу механизміне қарай.

56. Ішек инфекцияларының қоздырғыш көздерінің эпидемиологиялық сипаттамасы.
57. Бактериялық ішек инфекциялары. Олардың жіктелуі.
58. Бактериялық ішек инфекцияларының берілуінің негізгі жолдары.
59. Табиғаты бактериялық ішек инфекцияларының даму механизмі.
60. Бактериялық ішек инфекцияларының негізгі клиникалық синдромдары.
61. Бактериятасымалдаушылық (бактерионосительство) туралы түсінік және оның эпидемиологиялық маңызы.
62. Ішек инфекцияларының зертханалық диагностикасының негізгі қағидалары.
63. Бактериялық ішек инфекцияларының алдын алу шаралары.
64. Дизентерия (шигеллез). Дизентерия қоздырғышы: шигеллалардың түрлері және олардың қасиеттері.
65. Шигеллездің жұғу механизмі және берілу жолдары.
66. Дизентерияның негізгі клиникалық түрлері мен ағымы.
67. Дизентерияның зертханалық диагностикасы.
68. Дизентериямен ауырған науқас анықталған кездегі профилактикалық және эпидемияға қарсы шаралар.
69. Сальмонеллездің қоздырғыштары, көздері және берілу жолдары.
70. Сальмонеллездің клиникалық түрлері.
71. Сальмонеллездің зертханалық диагностикасы.
72. Балалар мекемелерінде және қоғамдық тамақтану орындарында сальмонеллездің алдын алу.
73. Тырысқақ қоздырғышы және оның ерекшеліктері. Тырысқақ патогенезі.
74. Тырысқақ кезіндегі клиникалық көріністер және сусыздану дәрежелері.

75. Тырысқақ диагностикасы — бактериологиялық және экспресс-әдістер.
76. Тырысқаққа күдік туған кездегі эпидемияға қарсы шаралар.
78. Шартты-патогенді бактериялар тудыратын ішек инфекциялары.
79. Шартты-патогенді ішек бактериялары. Негізгі өкілдері: патогенді *E. coli* сероварлары, протей, клебсиелла және басқалар.
80. Иерсиниоз. Этиологиясы және эпидемиологиясы. Иерсиниоз қоздырғыштары: негізгі түрлері – *Yersinia enterocolitica*, *Y. pseudotuberculosis*.
81. Қоздырғыштың резервуары және көздері.
82. Иерсиниоздың берілу жолдары: тағамдық, су арқылы және жанасу жолдары.
83. Берілу факторлары: көкөністер, сүт өнімдері, су, кеміргіштер.
84. Иерсиниоз кезіндегі эпидемияға қарсы іс-шаралар.
85. Вирустық ішек инфекцияларының анықтамасы.
86. Вирустық ішек инфекцияларының негізгі қоздырғыштары: ротавирус, норовирус, астровирус, аденовирус және т.б.
87. Вирустық ішек инфекцияларының жіктелуі.
88. Вирустық ішек инфекцияларының эпидемиологиялық ерекшеліктері.
89. Вирустық ішек инфекцияларының берілу жолдары мен факторлары.
90. Аурудың даму механизмі (патогенезі).
91. Вирустық ішек инфекцияларымен сырқаттанушылықтың маусымдылығы.
92. Вирустық ішек инфекцияларына ең бейім жас топтары.
93. Клиникалық көрінісі мен ағымы. Вирустық ішек инфекцияларының инкубациялық кезеңі.
94. Негізгі клиникалық белгілер: диспепсиялық және интоксикациялық синдромдар.
95. Вирустық ішек инфекцияларының зертханалық диагностикасының негізгі әдістері.
96. Вирустық инфекцияларды диагностикалауда экспресс-әдістердің (ИФА, ПТР) рөлі.
97. Вирустық ішек инфекцияларын емдеудің негізгі қағидалары.
98. Протозойлы ішек инфекциялары – лямблиоз және амебиаз.
99. Лямблиоз бен амебиаздың эпидемиологиялық ерекшеліктері, берілу жолдары, алдын алу және күрес шаралары.
100. Лямблиоздың қоздырғышы: жүйеленуі, морфологиялық түрлері.
101. Лямблиоз кезіндегі инфекция көзі.
102. Лямблиоздың берілу жолдары мен механизмдері.
103. Лямблиоздың эпидемиологиялық ерекшеліктері.
104. Лямблиоздың патогенезі (ішек пен өт жолдарына әсері).
105. Лямблиоздың негізгі клиникалық түрлері және асқынулары.
107. Лямблиоздың зертханалық диагностика әдістері: паразитологиялық, серологиялық және ПТР әдістері.
108. Лямблиозды емдеудің принциптері (негізгі дәрілік топтар).
109. Лямблиоздың жеке және қоғамдық профилактика шаралары.
110. Лямблиоздың әлеуметтік маңызы бар инфекция ретіндегі маңызы.
111. Амебиаз қоздырғышы: жүйеленуі, морфологиялық формалары (құрсақтағы, тіндік, циста).
112. Дизентерия амебиасының (Entamoeba histolytica) өмірлік циклі.

113. Амебиаз кезінде инфекция көзі мен резервуары.
114. Амебиаздың жұғу жолдары және берілу механизмі.
115. Амебиаздың патогенезі: ішек шырышты қабатын зақымдау.
116. Амебиаздың клиникалық формалары: ішек және ішек сырты; ішектік амебиаздың белгілері.
117. Амебиаздың зертханалық диагностикасы: микроскопия, серологиялық әдістер, ПТР.
118. Амебиазды емдеуге арналған препараттар және амебиаздың алдын алу.
119. Амебиаздың қоғамның денсаулығы үшін эпидемиологиялық маңызы.
120. Бруцеллез қоздырғышы. Бруцеллез кезіндегі инфекция көздері мен резервуарлары.
121. Бруцеллездің зертханалық диагностика әдістері: серологиялық және бактериологиялық.
122. Бруцеллездің зертханалық диагностика әдістері (қайталанған). Серологиялық және бактериологиялық.
123. Арнайы профилактика: жануарларды вакцинациялау, адамдарды иммундау.
124. Арнайы емес профилактика және санитарлық іс-шаралар бруцеллезде.
125. Бруцеллездің қоғамдық денсаулыққа эпидемиологиялық маңызы.
126. Сіреспе қоздырғышы. Инфекция көзі және резервуары.
127. Сіреспені емдеу: анатоксин, противосіреспелік сарысу, антибиотиктер, спазмолитиктер.
128. Сіреспен профилактика: АКДС вакциналау, ревакцинация.
129. Сібір жарасының қоздырғышы:
морфология, споралар, тұрақтылық. Инфекция көзі және қоздырғыш резервуары.
130. Сібір жарасын диагностикалау: бактериологиялық және серологиялық әдістер.
131. Емдеудің принциптері: антибиотиктер, противоанфрактоздық сарысу.
132. Арнайы профилактика: жануарлар мен адамдарды вакцинациялау; арнайы емес профилактика және санитарлық шаралар.
133. Құтыру қоздырғышы: роды, вирус ерекшеліктері. Инфекция көздері мен резервуарлары.
134. Вирустың ағзаға ену механизмі және таралу жолдары.
135. Құтыруды диагностикалау.
136. Арнайы профилактика: антирабикалық вакцинация.
137. АИВ-инфекция қоздырғышы: классификация, вирус құрылымы. Адам иммундық тапшылығы вирусының (АИВ-1 және АИВ-2) ерекшеліктері.
138.АИВ инфекциясының инфекция көзі. АИВ-инфекциясының негізгі берілу жолдары.
139. «Иммундық тапшылық» ұғымы және оның салдары.
140. Әлемде және Қазақстандағы АИВ-инфекциясының эпидемиологиялық жағдайы.
141. АИВ-инфекциясының алдын алудың негізгі бағыттары.
142. Медициналық қызметкерлердің кәсіби жұғудан қорғау профилактикасы.
143. АИВ-жұқтырылғанған адамдарды диспансерлік бақылау.
144. АИВ-инфекциясының әлеуметтік маңызы.
145. Тұрғындар арасында АИВ қарсы санитариялық ағарту және профилактикалық жұмыстардың рөлі.
146. Биогельминтоздар анықтамасы. Биогельминттердің өмірлік циклінің ерекшеліктері.

147. Биогельминтоздарға мысалдар: описторхоз, тениоз, дифиллоботриоз, трихинеллёз, эхинококкоз.
148. Описторхоз қоздырғышы және жұғу жолдары.
149. Описторхоздағы аралық иелер. Описторхоздың клиникалық көріністері.
150. Тениоз және тениаринхоздың адамға берілу жолдары. Тениоз бен тениаринхоз арасындағы айырмашылықтар.
151. Жалпақ таспа құрттың (Diphyllobothrium latum) өмірлік циклі. Дифиллоботриоз белгілері.
152. Трихинеллёз қоздырғышы және жұғу жолдары. Трихинеллёздің патогенезі және асқынулары.
153. Эхинококкоз қоздырғышы және жұғу жолдары.
154. Биогельминтоздарды диагностикалау әдістері: серологиялық, аспаптық. Биогельминтоздарды емдеу принциптері. Алдын алу шаралары.
155. Геогельминтоздар анықтамасы. Геогельминт жұмыртқаларының сыртқы ортада дамуының шарттары.
156. Геогельминтоздардың негізгі өкілдері: аскаридоз, анкилостомидоз, трихоцефалёз, стронгилоидоз.
157. Аскаридоз қоздырғышы және жұғу жолдары. Адам аскаридасының өмірлік циклі.
158. Аскаридоздың миграциялық және ішектік фазалары. Аскаридоз белгілері.
159. Анкилостомидоз қоздырғыштары (Ancylostoma duodenale, Necator americanus). Анкилостомидоздың жұғу жолдары. Клиникалық көріністері.
160. Трихоцефалёз қоздырғышы және аурудың ағым ерекшеліктері.
161. Стронгилоидоз қоздырғышы және оның ерекшеліктері.
162. Геогельминтоздарды диагностикалау әдістері: қалдықты зерттеу, серология.
163. Геогельминтоздарды емдеудің қағидалары.
164. Геогельминтоздарды жеке және қоғамдық алдын алу шаралары.
165. Биогельминтоздар мен геогельминтоздардың эпидемиологиялық маңызы.
166. А вирусты гепатит (Боткин ауруы). А гепатитінің қоздырғышы, құрылымы және тұрақтылығы.
167. Инфекция көзі мен резервуары.А вирусты гепатитінің берілу жолдары мен механизмі.
168. Эпидемиологиялық ерекшеліктер: балалар ұжымдары, су арқылы берілу жолы.
169. А гепатитінің зертханалық диагностикасы: IgM anti-HAV. А гепатитін емдеудің принциптері.
170. Арнайы профилактика: вакцинация, иммуноглобулин. Арнайы емес профилактика: санитариялық-гигиеналық шаралар.
171. Е гепатиті. Е гепатитінің қоздырғышы: вирус ерекшеліктері.
172. Берілу жолдары: (фекальды-ауыз арқылы, су арқылы).
173. Е гепатитінің ағымы және клиникалық көріністері. Жүкті әйелдердегі Е гепатиті ағымының ерекшеліктері.
174. Е гепатитін диагностикалау: anti-HEV IgM. Емдеу және профилактика: вакцинация, санитариялық шаралар.
175. В гепатиті. В гепатитінің қоздырғышы: құрылымы (ДНҚ-вирус, HBsAg, HBcAg, HBeAg).

176. Инфекция көзі және берілу жолдары: (қан, жыныстық жол, вертикальды).
177. Клиникалық формалары: өткір, созылмалы, симптомсыз.
178. Диагностика: HBsAg, anti-HBs, anti-HBc, ПТР. В гепатитін емдеу: (вирусқа қарсы препараттар, иммуномодуляторлар).
179. С гепатитінің қоздырғышы: ерекшеліктері (РНҚ-вирус, жоғары өзгергіштік).
С гепатитінің берілу жолдары.
180. D гепатиті (дельта-инфекция). D гепатитінің қоздырғышы: ерекшелігі (дефекті вирус).